

agnoscendi, nec non actio, tum eorum qui postulant, tum eorum qui curant ut quantocius designetur.

DISSERTATIO QUARTA

DE DIVINITATE ECCLESIAE ROMANAE EX INSTITUTIONE
MAGISTERII INFALLIBILIS COMPROBANDA

(Vide Hurter : *Theol. gen.*, n. 159... 175; 360, 361.
— Knoll : *Theol. gen.*, § 208... 222. — Brugère :
de Eccl., n. 14... 23. — Mazella : *de Virt. infus.*,
n. 923... 935; 963... 991.)

122. Illud argumentum sic breviter contrahitur :
Christus decrevit ut in Ecclesia sua, per viam aucto-
ritatis docentis, veritates religiosae transmitterentur
et servarentur, non autem per viam examinis privati.
Omnis itaque societas quae hac auctoritate destituitur,
jam convincitur non esse Ecclesiam Christi. Sed apud
solam Ecclesiam Romanam sufficienter reperitur
auctoritas docens. Ergo Ecclesia Romana est vera
Christi Ecclesia. Ad quorum elucidationem quatuor
erunt quaestiones.

QUAESTIO I^a

Utrum institutio magisterii infallibilis ex sacris litteris
fiat manifesta ?

123. Resp. Videri potest quod e contrario sacrae
litterae hominum magisterium in rebus fidei exclu-
dant.

* Sic enim legimus apud Isaiam (xvi, 13) : *Ponam*

universos filios tuos edoctos a Domino; apud Je-
remiam (xxxii, 34) : *Non docebit ultra vir proxi-
mum suum*; apud Matth. (xxiii, 10) : *Magister
vester unus est Christus*; apud Joann. (xvi, 13) :
Spiritus sanctus docebit vos omnem veritatem;
in I. Ep. Joan. (ii, 26, 27) : *Non necesse habetis ut
aliquis doceat vos, sed unctio ejus (Spiritus sancti)
docet vos de omnibus*.

124. Sed contra dico : *Institutionem magisterii
infallibilis ac perpetui in rebus fidei et morum
aperte declarant Scripturae sacrae*.

Primus textus apud S. Matth. XXVIII, 18, 19.

Christus sic loquitur ad Apostolos : *Data est mihi
omnis potestas in coelo et in terra. Euntes ergo,
docebe omnes gentes, baptizantes eos... docentes
eos servare omnia quaecumque mandavi vobis*.

In quo textu, 1° agitur de jure docendi omnem
Christi doctrinam, scilicet, *omnia quaecumque* man-
davit Christus.

2° Agitur de jure auctoritativo, quia : a. — jus illud
confertur tanquam participatio potestatis Christo
datae in coelo et in terra : b. — Christus dicendo :
Ecce ego vobiscum sum, vobiscum scilicet docen-
tibus, satis indicat seipsum per eos docere, ac proinde
eorum magisterium rejicientes, Christo ipsi injuriam
facere ; c. — demum, seclusa obligatione credendi,
praedicatio finem suum non obtinebit.

3° Agitur de jure exercendo, non solum erga infi-
deles, ut adducantur ad baptismum, sed erga bap-
tizatos, ut informentur ad fidelem observantiam eorum
omnium quae Christus observari mandavit, *docentes*

eos servare omnia... Et revera, per baptismum homines Ecclesiae incorporabantur, et nedum tunc fierint ab auctoritatis doctrinalis jugo immunes, huic e contra strictiori vinculo obligati manebant.

4° Agitur de jure infallibiliter docendi. Id clare exprimunt verba : *ecce ego vobiscum sum*; quia haec locutio, quoties in Scripturis usurpatur, significat auxilium efficax ad felicem exitum incoepti alicujus. Enimvero, quomodo diceretur Christus esse cum Apostolis falsum docentibus? Caeterum, jus auctoritative docendi, in eo qui in docendo errare potest, nullatenus concipitur.

5° Agitur de jure in perpetuum duraturo sine interruptione. Christus, siquidem, praecipit Apostolis ut doceant *omnes gentes*, quae vox *omnes* extenditur ad homines omnium locorum atque temporum; eo magis quod gentes sic edocendae sunt gentes baptizandae, et obligatio suscipiendi baptismum est sub omni respectu universalis. Insuper, promittit Christus se Apostolis adfuturum *omnibus diebus, usque ad consummationem saeculi*; quae saeculi consummatio, ut jam dictum est, intelligitur de fine mundi. Ergo, donec intereat mundus, nullo die deficiet efficax Christi assistentia.

Secundus textus apud S. Marc. XVI, 15, 16.

Euntes in mundum universum, praedicate Evangelium omni creaturae. Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit; qui vero non crediderit condemnabitur.

Hoc textu 1° confertur jus docendi auctoritative, cum damnatio immineat non credentibus, *qui non*

crediderit condemnabitur. Imo major videtur necessitas credendi quam baptismum suscipiendi, siquidem non dicitur absolute damnandus qui non baptizatus fuerit, sed qui non crediderit.

2° Confertur vera infallibilitas in docendo, cum sine ea obligatio credendi non concipiatur.

3° Confertur magisterium exercendum non tantum erga baptizandos, sed erga omnes fideles. Est enim finis hujus magisterii generare fidem salutiferam, ac proinde quae perseveret ad usque mortem. Atqui eadem causa res conservatur qua fuit primo producta. Unde, si ex Apostolorum magisterio fideles incoeperint credere, ad illud etiam recurrere debebunt ut in sua fide proficiant et roborentur.

4° Confertur denique magisterium perpetuo duraturum; quia eos omnes tenet obligatio credendi quos urget obligatio baptismum suscipiendi, seu, omnes omnium temporum homines.

Tertius textus apud S. Matth. XVIII. 17, 18.

Christus, postquam remiserit ad Ecclesiae judicium fratres litigantes, ait de illo qui denuntiatus fuerit: *Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus et publicanus.* Illa Ecclesiae potestas respicit praecise fideles, cum agatur de lite inter fratres dirimenda. Atqui haec potestas includit jus edendi sententias doctrinales. Nam Christus semetipsum explicans statim addit : *Amen, dico vobis, quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata et in coelis.* Possunt itaque Apostoli imponere quodcumque vinculum, ad bonum commune societatis spiritualis spectans. Sed nihil magis ad commune Ecclesiae spirituale bonum

refert, quam edere sententias doctrinales, quibus fidei unitas et integritas serventur. Ergo Christus Apostolis contulit jus auctoritative, ac proinde infallibiliter docendi. Insuper, jus illud perpetuo durat, quia verba: *quaecumque ligaveritis* expriment legem constitutivam Ecclesiae in perpetuum duraturae.

Quartus textus ex epist. ad Eph. IV, 11, 12, 13, 14.

Et ipse (Christus) dedit quosdam quidem apostolos... alios autem pastores et doctores, ad consummationem sanctorum... donec occurramus omnes... in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi; ut jam non simus parvuli fluctuantes, et circumferamur omni vento doctrinae, in nequitia hominum, ad circumventionem erroris.

Duo affirmat Apostolus: 1° munus apostolicum docendi tamdiu duraturum quamdiu erunt sancti consummandi, et donec corpus Christi mysticum attigerit mensuram aetatis plenae ac perfectae, seu, usque ad mundi exitum; 2° finem magisterii ecclesiastici esse, ne simus parvuli fluctuantes, ne circumferamur omni vento doctrinae; et nequitia hominum erroribus circumveniamur; quod supponit jus assensum eis qui edocentur imponendi, ac proinde infallibile magisterium; et iterum supponitur magisterii perpetuitas, quia periculum cui obviat, nedum labentibus temporibus minuatur, augetur potius. Ergo...

Sic igitur respondendum ad id quod opponitur n. 123.

125. 1° *Modo generali*: Textus allati non intelligendi sunt in sensu magisterii exclusivo, alioquin

Christus non misisset Apostolos ad docendum, nec Apostoli fideles viva voce aut scriptis docuissent.

2° *Ad singula loca*, sic:

Ad 1. Ideo Isaias exhibet homines tanquam edoctos a Domino, quia eos sub Lege nova Deus edocere dignatus est, non per Prophetas, sicut antea, sed per proprium suum Filium.

Ad 2. Jeremias dicens: *non docebit ultra vir proximum suum*, conciliandus est cum Isaia dicente (LII, 7): *Quam pulchri super montes pedes annuntiantis et praedicantis pacem!* Loquitur ergo de majori facilitate assequendi veritatem sub Lege nova, vi cuius jam non erit necessarium recurrere ad philosophorum scholas; vel etiam, ut alii interpretantur, de communicanda Dei cognitione, non tantum ad Israelitas fratres, sed ad omnes populos.

Ad 3. Unus est magister principalis Christus, quo non excluduntur secundarii; alioquin quid significarent haec alia verba quae Christus ibidem profert: *Unus est Pater vester qui in coelis est?*

Ad 4. Quando dicitur: *Spiritus veritatis docebit vos omnem veritatem*, res est de dono inspirationis Apostolis, necnon de dono assistentiae eorum successoribus praestando, non autem de simplicibus fidelibus.

Ad 5. S. Joannes intendit fideles amovere a seductoribus doctrinam Christi adulterantibus, quam doctrinam ii fideles jam ex auctoritate Ecclesiae docentis, et adjuvante Spiritus sancti unctione, sufficienter acceperant; unde semetipsum explicans ait (ibid.): *hoc scripsi vobis de his qui seducunt vos.*

QUAESTIO II^a.

Utrum, ex his quae constanter gesta sunt in Ecclesia, constat magisterii infallibilis institutio?

126. Resp. Videri potest quod non.

Etenim 1° Christus ipse Judaeos remittit ad Scripturas, ut ex eis, non autem ex hominum magisterio, accipiant veritatem (Joan., v, 39): *Scrutamini Scripturas... illae sunt quae testimonium perhibent de me.*

2° Praeterea, in Act Apost. (xvii, 11) de Beroeen-sibus legitur: *Quotidie scrutantes Scripturas, si haec ita se haberent.* Ergo non utebantur magisterio Ecclesiae.

127. Sed contra dico 1°: *Agendi ratio Apostolorum evidenter ostendit existentiam magisterii infallibilis in Ecclesia..*

Certe Apostoli, dum vixerunt, plenam docendi auctoritatem sibi vindicaverunt. Non tantum per eorum praedicationem conversi sunt Judaei et Gentiles, sed erga fideles quoscumque magisterium suum constanter exercuerunt. Unde enim tot conciones ad populos habitae? Unde epistolae Pauli, Petri, Jacobi, Judae et Joannis, nisi ad quaestiones circa fidem et mores solvendum, et controversias inter Christianos ortas dirimendum? Ad quid concilium Jerosolymitanum, nisi ad definienda puncta quae in dubium venerant? Cujus concilii definitio cum maxima reverentia recepta est ab omnibus. Multoties etiam Apostoli, in suis scriptis, haereticos profligant, dicunt se illos Satanae tradidisse (I Tim., I, 20), eos vocant

antichristos, eo quod a sua doctrina recesserint (I Joan., II, 18, 19), declarant *arma militiae suae esse potentia ad destruendam omnem altitudinem extollentem se adversus scientiam Dei, et in captivitate redigendum omnem intellectum in obsequium Christi, et in promptu ulciscendum omnem inobedientiam* (II Cor., x, 4). Igitur, viventibus Apostolis, priusquam compleretur canon librorum N. T., auctoritas docens erat regula fidei pro omnibus.

Sed inquirendum venit an, mortuis Apostolis, cessaverit haec prior regula, ut ei nova substitueretur, videlicet, Scriptura sacra privato sensu interpretanda, quod volunt Protestantes. Atqui haec substitutio cum agendi ratione Apostolorum minime conciliatur. Nam tanti momenti substitutio, cum spectet ad fundamentalem religionis constitutionem, certe fieri non potuit insciis Apostolis. Apostoli autem, de hac futura consci, debuissent: 1° inter se inire consilium, et providere ut in suis scriptis integrum doctrinae christianae corpus contineretur; 2° curare ut haec sua scripta ad omnes ecclesias pervenirent; 3° praesertim fideles sedulo et clare admonere ut deinceps Librorum sacrorum lectioni et interpretationi attentius incumberent, ex illis doctrinam tenendam haurirent, et ad hunc judicem recurrerent pro suis dubiis solvendis et controversiis dirimendis.

Jam vero multum abest quin Apostoli ita se gesserint.

1° Non videntur sibi proposuisse integram doctrinam christianam in suis scriptis exponere. Nonnisi enim occasione data, rogantibusve fidelibus scripserunt, ad quasdam, scilicet, quaestiones solvendas, ad

quosdam coercendos abusus; neque respiciunt ad omnes omnium saeculorum necessitates; neque veritates revelatas ordinatim exponunt quasi ex professo, sed eas potius memorando, eisve alludendo tanquam rebus jam alias traditis et explicatis.

2° Non videntur solliciti ut singula sua scripta ad omnes mundi fideles perveniant, sed ad quasdam tantum particulares ecclesias ea dirigunt. Ex quo factum est, ut testatur S. Iraeneus (Adv. haer., I, 3, c. 4), multas fuisse gentes Christo credentes « sine charta et atramento, scriptam habentes per Spiritum sanctum in cordibus salutem ».

3° Multo minus clare et aperte fideles praemonuerunt de novae hujusce regulae fidei, loco prioris cui assueti erant, substitutione. E contrario, sibi alios pastores et praedicatores consociarunt, uti Mathiam, Paulum, Barnabam, Timotheum, Titum, Marcum... etc., quibus praeceperunt pascere Ecclesiam Dei, praedicando verbum, increpando rebelles, contradicentes arguendo; quos etiam monuerunt ut alios episcopos per civitates constituerent, et ea quae audierant commendarent fidelibus hominibus idoneis ad alios edocendos. Atqui talis agendi et loquendi modus non est nisi eorum, qui sentiunt potestatem docendi creditam sibi, non esse cum seipsis perituram, sed tamdiu duraturam quamdiu erunt fideles edocendi.

128. Dico 2: *Agendi ratio Christianorum, post Apostolorum mortem, arguit magisterii infallibilis existentiam.*

Tria sunt enim facta generalia quae historiam ecclesiasticam totam illustrant:

1° In quaestionibus circa doctrinam, fideles ad Ec-

clesiae docentis magisterium finaliter et constanter recurrunt, cujus sententiis dirimuntur controversiae, uti factum legimus in tot conciliis ex communi episcoporum consensu celebratis.

2° Innumeri sunt auctores ecclesiastici, qui scripta sua iudicio Ecclesiae humiliter subjecerunt; iique omnes passim in disputationibus, argumenta ab auctoritate docente potissimum mutuuntur; et ad definitiones Ecclesiae appellant, tanquam ad probationes decretorias.

3° Ipsimet haeretici saepissime, ne dicam semper, hanc auctoritatem formaliter agnoverunt, quamdiu ab ea non fuerunt damnati, aut ejus sententias speraverunt se posse dolosis infirmare explicationibus; imo non raro et ipsi suam causam detulerunt ad tribunal alicujus episcopi, dein Papae, dein concilii generalis, nec aperta fronte omnem obedientiam detrectaverunt, nisi tandem definitivo ac irrefragabili iudicio prostriti.

Atqui hujusmodi facta evidenter ostendunt, viguisse apud omnes fidem in magisterium infallibile Ecclesiae; quae fides explicari nequit, si revera Christus in Ecclesia non instituerit tribunal supremum, ad controversias circa doctrinam infallibiliter dirimendas.

Sic igitur respondendum ad ea quae opponuntur n. 126.

129. Ad 1. Illis, qui nondum Ecclesiae docentis auctoritatem percipiunt, non potest haec auctoritas esse fidei regula. Ergo scrutari possunt Scripturas, ut ex illis, et divinam Christi missionem, et institutam ab eo Ecclesiam sibi demonstrent. Judaei autem quos Christus provocat ad scrutandas Scripturas, magisterio